

Марко Семов

МЪКАТА НА БАЛАНА

На Петър Баланов

Чувал бях за обич между хора и животни, пък и сам имах такива спомени от детството си. Ала историята на Балана и кучето му, бе преминала всякаква граница на мъка и обич.

Не зная от къде Балана го беше взел това куче. Направи му една малка котурка до стаята, в която спеше майка му, постла я с меки стари черги, врата за големите студове като дойдат – сложи. Ако имаше как и с юрган щеше да го завива, че

Вълчо Баланов, съпругата му Милена, Марко Семов, Елена Алекова, Димитър Шалапатов и Петър Баланов по време на представянето на книгата на Коста Андреев “Круша дивачка” в гр. Хасково, 08.06.2006 г.

и в пижама да го облече. Не куче, а Симеончо, както казваха хората едно време за всяко добре гледано дете. Че беше гледано добре, гледано беше, но че не стана Симеончо, а бая го надмина само след две години, кучето, съмнение нямаше. Да се чудиш и маеш откъде и защо Балана му беше турил и това име – Ашраф... Ала първата му работа като станеше сутрин преди да потегли на работа с камиона, беше да извика – “Ашраф, наспа ли се?”. Откъм котурката се зачуваха скимтене и дрънкане на синджира, с който го вързваше през деня, за да не гони кокошките из двора или не дай боже да избяга. И като чуеше скимтенето му – израз на радост от гласа на стопанина, на Балана му ставаше драго и мехлем на душата, който го държаша цял ден, докато въртеше и сучеше кормилото из урвите на планината.

Балана беше набит и тънтурест човек, краката му бяха направо бичмета, стъпка му отваряха тия крака. Като тръгнаха ловците – не могат да го стигнат. Не той, а земята отпреди му, сама бързаше към него...

Нямаше година Ашраф като го поведе на лов. Умираще от нетърпение за ония миг, когато ще подгони прасе и да чуе гласа му. И една сутрин, едва се беше съмнало, не бяха дето се казва още се разставили по пусията, кучето – залая бавно, тържествено, сякаш удряше камбаната на селото... Ама глас имаше това куче... Дан, дан, като артилерия изстрелваше звуковете и цялата гора започна да ечи и да трепери от тях. Околните хълмове и те се заслушаха в този непознат глас, види се и на тях това празнично разсъмване им хареса, защото взеха да си подават гласа един на друг – и цялата гора, още съннена и не наспала се, заеча, дърветата потръпнаха от този плътен, вече мъжки и командваш глас. И като чу тоя бавен, тежък лай, сърцето му блъсна, само ще хукне да гони прасето. Защото кучетата така лаят само на прасе. Е, за тоя миг си

струваше целият му досегашен живот. Гласът на кучето се местеше от едно място на друго, на моменти вчестяваше, в други забавяше лая. Балана стоеше високо, до една букачка. От тук хълмът прехвърляше нататък, където се простираше равна поляна. Изгърват ли прасето да мине през пусията, от там нататък по тая поляна само самолет или Бог могат да го стигнат. Бог и Ашраф...

Кучето наближи мястото, където трябваше да са ловците, гонеше яко и настигаше прасето, чуваше се на моменти придавяне и после пак равното и настървено лаене, издаващо власт и самообладание. И тогава прасето изби през пусията. И ловците, които бяха на края на гората го видяха като премина огневата линия, където някой проспа късмета си... Прасето беше младо и силно, младо и силно беше кучето... Картината сега се развиваше като театро пред очите на всички. Ловците, къде ядосани на онези, дете бяха изгървали прасето, къде любопитни как пред очите им, а не в гората ще се разиграе по нататък битката между прасето и кучето, бяха излезнали от прикритията си и застанали с клюмнали пушки, гледаха битката. Щеше ли кучето да изгърве прасето? Какво друго да направи?... Нататък нямаше ловци, нямаше кой да се изпречи отпреде му, още по-малко пък някой да стреля... Вълнуваше се до немай къде Балана като гледаше дивата гонитба – едното жадно за живот – другото жадно за мъст. Сега всичките ловци, гледаха кучето, за което знаеха, че му е голяма слабост и още повече че днешният ден му беше първи на прасета...

Прасето бягаше направо, кучето го заобикаляше отстраня, изпреварваше го и заставаеше пред него. Тогава прасето или изкривяваше посоката или спираше. С крака забити напред, с настръхнала като пободени кибритени клечки отгоре му четина, цялото прегърбено и озъбено... Омраза срещу омраза. Живот срещу живот. Прасето помери веднъж, дважд да

се нахвърли върху кучето и да го дерне с глигата си, кучето отскочи, тогава прасето пак хукваше, надявайки се, че се измъкнало, но кучето наново го настигаше. Даже по едно време се нахвърли отгоре му и го ухапа за врата, прасето побесня, направи рязко движение и го отхвърли... Ловците трябваше да се затичат и да наобиколят мястото, където се разиграваше битката, ала не го направиха. После дълго се чудиха на акъла си, защо не бяха свили обръча и отговорът беше един – този страшен театър, който се играеше отпреде им, ги парализира и остави на място. Да гледат и да се удивляват на силните страсти, които дивата природа криеше в себе си...

Балана също стана неусетно център на всеобщо уважение и внимание поради качествата, които показваше Ащраф. Изведнъж, след като прасето успя да закачи с железния си и остър зъб кучето, чу се жаловито квичене, ала кучето не се даде. Тогава Балана се досети и повика кучето... За миг животното вдигна глава, като да се увери откъде идва гласът и като разбра, че в тази борба на живот и смърт то не е само, придойдоха му сили и с още по-голяма ярост се нахвърли срещу прасето. И го обърна в обратна посока. И то, като че ли чак сега видя, че всъщност пред него имаше гора. И с всички сили се впусна да стигне края ѝ, да се потопи в дълбоките и неизбродни храсти, където на кучето щеше да бъде по-трудно да го гони... Наближи мястото, където беше Балана. Той се прицели и стреля. Удари го. Прасето падна. Кучето скочи отгоре му, заби зъбите си в коравата четина, дръпна прасето сякаш искаше да си откъсне от него и да занесе парче от своята първа победа в котурката си. Някой рече: Абе Балане, това куче е професор станало, бе.

Какъв ти професор – рече друг. Това си е вече готов академик...

Балана мълчеше. Е, до този миг искаше да я докарат с

Ашраф. За това рече – не е редно, ама си е правилно: това куче от сега нататък ще е Царят на гората.

И се занизаха тъй години. Идеше ли Балана на лов, с него вървеше и Царят. Чуеше ли се в гората царят да залае – знаеше се, че е намерил прасе. Като истински цар, той не хвърляше звуковете на гласа си напразно. Щом залае – значи е намерил каквото трябва. А щом го е намерил – отърване няма.

Може да се каже, че авторитетът на Балана през тия години нарастна извънредно много. За кучето да не говорим. То беше на най-голямо уважение, на каквото не можеше да се радва нито шефа на местното СДС, нито даже кмета... В кръчмата вече никакъв разговор не можеше да стане без да се намеси името на Ашраф – наричан вече Царят... Балана пък го кръстиха Големият... Заради кучето му... Ето Големият иде. Големият тая вечер не се отби в кръчмата, Големият ходил до Хасково.

Ала никое добро не е само добро, както и никое добро не трае вечно... Разнесе му се славата на Ашраф. Тръгна подир гласа му, мина през селата около Хасково и Харманли, прескочи отгатак границата...

За такова куче хората пара броят. Минаваха разни мераклии, Балана и дума не даваше да се обели. Ще си продаде кучето! Та то му беше всичката наслада и радост от живота. Стигаше му да чуе неговата равна, отсечена и мъжка реч в гората – насита имаше за цялата седмица. Никой през живота му не беше го дарявал с толкова големство, както това правеше Ашраф. Наддаването за кучето стигна до цената на една нова кола. Какво да иска повече човек – самолет ли да му предложат. Запъна се Балана и самолет да му дадат, той кучето си не продава.

- Все едно – викаше – да си продам сърцето.

Сутрин Балана тръгваше с камиона, мине и потупа по

гърба Царя, вечер се върне – пак тъй.

Една вечер се върна, котурката беше празна... Резна го него, смъдна го...

- Мамо, мамо, къде е Ашраф?

Старата жена седеше под навеса на къщата, трябва да знаеше къде е кучето. Ала за негова изненада тя го изгледа зачудена и бавно и глухо отвърна – Че къде ще е, в котурката си е...

- Абе каква котурка – кучето го няма...

Хукна из махалата, заразправя, че кучето го няма...

Едни го успокояваха – отвързало се е и е подгонило някое прасе – до довечера ще си дойде, къде ще иде... Ала не си дойде Ашраф нито вечерта, нито на другия ден. Тогава в селото се яви друга приказка – цигани се въртяли него ден из селото, няма кой друг – те са... Други пък видели непознати хора да минават през селото, били с чуждоземска кола, повъртяли се и изчезнали... Тръгна Балана от село на село – и наблизно, и по надалеч. Тъй и тъй – да сте чували за едно едро ловджийско куче, да сте видели някакви хора да го водят... Прехвърли и границата. С триста зора обиколи и близките села в Гръцко – не от кучето нямаше следа. Цял месец трая издирването. Балана все не вярваше и не вярваше, че кучето няма да намери начин да се отскубне от новите си чорбаджии, дето го бяха откраднали – толкова години обич помежду им... Щеше не да се изскубне ами и кола, от който е вързано ще довлече, ако ще не в Гръцко, ами в Мала Азия да е отвлечено...

Отслабна... Умаля Балана... С майка си не приказваше нито дума, мислеше, че тя е виновна, гдето е проспала изчезването на кучето. Престана да ходи и в кръчмата. Отмиля му животът...

Всяка сутрин котурката зееше като една отворена рана отпреде му един ден не се стърпя и в мъката си отиде и я сри-

та, трополакът се чу чак в долния край на селото.

Хвърли се в камиона и отпраши за Петрич. Право при Ванга.

Прие го светицата. И му позна – Ти – рече – не си дошъл за човек. Тук идват за церове, за болни, за други дертове, ти си дошъл за куче... Няма го кучето, няма да го намериш. Отпиши го, търси друго... Айде, че виж какъв народ изпатил чака вънка...

Повлече се назад, едва се натовари на камиона и омърлушено подкара... Ново куче не си купи... И на лов никога не излезе... Двайсет години от тогава всяка година, в чест на кучето, Балана подновява билета си. Но кракът му нито веднъж не стъпи в гората, пушката му не гръмна и на сврака. Той искаше да остане верен на Ашраф, тъй както му беше верен Ашраф, докато бяха заедно.

Кучетата живеят до петнадесетина години. От тогава са минали двајсет. Където и да е бил Ашраф, професорът, академикът или Царят – отдавна от кокалите му не е останало нищо. Балана е жив и здрав, но душата му все тъй се губи и страда за кучето. И кракът му не само двајсет години не е стъпвал на лов, но и докато е жив, както казва Балана, няма да стъпи – И като го познаваха хората, бяха сигурни, че туй ще е той завинаги неговият ловджалък.

Едно куче обърна живота на човека!

София, 14 декември 2004 год.